

Informacija o Prijedlogu memoranduma o razumijevanju između Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Njemačke nevladine organizacije „Help-Hilfe zur Selbsthilfe“

Strategijom za izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026, predviđene su aktivnosti koje imaju za cilj širenje radnih aktivnosti za zatvorenike u okviru zatvorskog sistema, a koje uključuju modernizaciju i nabavku potrebne opreme za otvaranje i rekonstrukciju starih radionica, kao i proširenje proizvodnje u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija..

Upravo u tom cilju, u periodu 2018-2022 u saradnji sa HELP-om, kroz potpisivanje memoranduma o razumijevanju, realizovani su projekti koji su se odnosili na: renoviranje objekta za koke nosilje i opremanje navedenog objekta sistemom za automatizovano hranjenje i pojenje pilića, rekonstrukcija objekta za uzgoj svinja, nabavku dodatne opreme za bravarsku i stolarsku radionicu, nabavka materijala za rekonstrukciju krova automehaničarske radionice, nabavka dodatne opreme za potrebe zatvorske kuhinje, pokretanje plasteničke proizvodnje, nabavka mašine za pletenje čelične žice, nabavka jednog traktora za potrebe poljoprivredne proizvodnje, pokretanje proizvodnje betonskih blokova, kupovina jedne građevinske mašine-kombinirke, obuka zatvorenika.

Sagledavajući potrebe Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, utvrđeno je svrsishodnim pristupiti realizaciji projekta nabavke opreme- štedne rasvjete za unutrašnje prostorije (led paneli) kao i za vanjsku rasvjetu (reflektori). Sredstva u budžetu koja stoje na raspolaganju Upravi za izvršenje krivičnih sankcija za ove namjene nijesu dovoljna tako da je Uprava našla mogućnost za finansiranje i realizaciju navedenih aktivnosti na način da se iskoriste sredstva koja su odobrena od strane Ministarstva vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke, preko Pakta za Stabilnost za jugoistočnu Evropu. Navedena sredstva su namijenjena za potrebe finansiranja ove strateške mjere za finansijsku godinu 2023. i 2024.godinu, s tim da Uprava za izvršenje krivičnih sankcija obezbijedi sredstva u ukupnom iznosu od 44.600,00 €, I to 22.300, 00 € u 2023. godini i 22,300.00 € u 2024. godini a koja sredstva treba da budu uplaćena na žiro račun Helpa, dok će Help obezbijediti sredstva u ukupnom iznosu od 64.600,00 €, kao i dodatno donacijom „Crkve svetaca poslednjih dana" sredstva u iznosu od u 25.000,00 € .

Cilj Memoranduma

Cilj potpisivanja Memoranduma o razumijevanju jeste pružanje podrške u implementaciji strateškog cilja 4 Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024. godine.

Realizacijom projektnih komponenti navedenih u Memorandumu o razumijevanju postićiće se širenje radnih aktivnosti za zatvorenike u okviru zatvorskog sistema, a time i njihova uspješnija rehabilitacija i reintegracija kroz radno okupacionu terapiju.

Konkretno projektne aktivnosti ovog memoranduma su:

- nabavka opreme- štedne rasvjete za unutrašnje prostorije (led paneli) kao i za vanjsku rasvjetu (reflektori),
- licencirane stručne obuke za zanimanje stolara i zavarivača za 12 zatvorenika.
- nabavka CNC mašine (mašine za obradu drveta), alata i opreme za mašinbravarsku I stolarsku radionicu.

- širenje radnih aktivnosti za zatvorenike u okviru zatvorskog sistema
- u krajnjem uspješna rehabilitacija i reintegracija zatvorenika kroz radno okupacionu terapiju.

Rezultati i aktivnosti

Potpisivanjem Memoranduma obezbjeđuju se sredstva za realizaciju aktivnosti koje bi u narednom periodu dovele do uštede budžetskih sredstava smanjenjem utroška električne energije.

Naime, postojeća rasvjeta je zastarjela i zbog svojih karakteristika neekonomična, odnosno dovodi do velikog utroška električne energije. Realizacija projektnih aktivnosti obuhvata:

- demontažu postojećih sijalica, nabavku i ugradnju 470 LED panela (tehničke karakteristike : nadgradni, dim.60x60 30do40W; 220 - 240 V; 4.000 K) za unutrašnju rasvjetu po očekivanoj cijeni od 55,00eura po komadu.
- demontažu postojećih, nabavku i ugradnju 100 LED reflektora za spoljašnju rasvjetu po očekivanoj cijeni od 730,00 eura.

Ugradnjom navedenih LED panela i reflektora došlo bi do značajne uštede budžetskih sredstava smanjenjem utroška električne enrgije.

Dalje, planirano je i sprovođenje licencirane obuka za ukupno 12 zatvorenika, i to obuka 6 zatvorenika za zanimanje stolara i obuka 6 zatvorenika za zanimanje zavarivača.

Navedena obuka se obavlja u skladu sa propisanim modulima Centra za stručno obrazovanje odraslih i obuhvata određeni broj broj časova praktične i teorijske obuke koji se mogu sprovesti u periodu od tri mjeseca.

Nabavkom CNC mašine (mašine za obradu drveta) ,alata i opreme za mašinbravarsku i stolarsku radionicu obezbijedili bi se uslovi za poboljšanje procesa rada u ovim radionicama kao i uslova za radnim angažovanjem većeg broja zatvorenika.

Kroz ostvarivanje specifičnih stručnih obuka i edukaciju zatvorenika i dobijanjem sertifikata o stečenim znanjima i vještinama stvara se mogućnosti odgovarajućeg radnog angažovanja zatvorenika prilikom izvršenja kazne i kasnije uspješne reintegracije u društvo.

Ciljne grupe korisnika

Ciljne grupe korisnika su prvenstveno zatvorenici, koji pored naknade za rad u Upravi, imali bi i radno okupacionu terapiju, koja doprinosi boljoj rehabilitaciji i reintegraciji u društvo. Korisnik je i Uprava za izvršenje krivičnih sankcija imajući u vidu da bi nabavkom opreme- štedne rasvjete za unutrašnje prostorije (led paneli) kao i za vanjsku rasvjetu (reflektori), došlo do smanjenja troškova i uštede u budžetu. U krajnjem korist Uprave se ogleda i u unaprijeđenim programima tretmana, kao i u većem broju uspješno rehabilitovanih i reintegrisanih zatvorenika.

Praćenje i evaluacija

Nema prepreka za implementaciju Memoranduma.

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija biće nadležna za praćenje i evaluaciju navedenog Memoranduma, uz nadzor Ministarstva pravde.

Finansijski okvir

Za potpisivanje Memoranduma nije potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta, već je sredstva za realizaciju ove strateške mjere moguće obezbijediti na sljedećoj poziciji Uprave za izvršenje krivičnih sankcija: 4417-izdaci za zalihe(sopstveni prihod) u ukupnom iznosu od 44.600,00 eura, i to po 22.300,00 eura u 2023. i 2024. godini.

Primjena Memoranduma ne iziskuje administrativna opterećenja i biznis barijere.

Prilog: Prijedlog memoranduma o razumijevanju između Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Help-Hilfe

Memorandum o razumijevanju između:

Ime: Uprava za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: UIKS)	Name: Institute for the Execution of Criminal Sanctions, (hereinafter referred as to the Institute)
Zakonski predstavnik	Legal Representative:
g. Rade Vojvodić, v.d. direktora	Mr. Rade Vojvodić, Acting Director
Adresa: Velje brdo bb, Podgorica 81000	Adress: Velje brdo bb, Podgorica 81000
i	and
Ime: Help-Hilfe zur Selbsthilfe (u daljem tekstu: Help)	Name: Help- Hilfe zur Selbsthilfe (hereinafter referred to as Help)
Pravni status: Njemačka nevladina organizacija, registrovana u nadležnom sudu u Bonu	Legal status: non-governmental organization in Germany registered at County Court Bonn
Broj registracije: VR 4650	Registration number: VR 4650
Adresa: Help-Hilfe zur Selbsthilfe e.V, adresa Cetinjski put 13/15 122, 81000 Podgorica	Address: Help-Hilfe zur Selbsthilfe e.V, adresa Cetinjski put 13/15, 81000 Podgorica
Zakonski predstavnik: Dijana Anđelić, direktor	Legal Representative: Dijana Anđelić, Country Director
U okviru projekta "Inkluzija i ekonomsko osnaživanje na Zapadnom Balkanu"	Within the project "Inclusion and Economic Empowerment in Western Balkans "
Projektna komponenta sa Upravom za izvršenje krivičnih sankcija: obezbjeđivanje štedne rasvjete za unutrašnje prostorije (led paneli) kao i za vanjsku rasvjetu (reflektori), i licencirane stručne obuke za zanimanje stolara i zavarivača za 12 zatvorenika. nabavka CNC mašine, alata i opreme za mašinbravarsku i stolarsku radionicu.	Project component with the Administration for the Execution of Criminal Sanctions: provision of energy-saving lighting for indoor rooms (LED panels) as well as for outdoor lighting (reflectors), and licensed vocational training for the profession of carpenter and welder for 12 prisoners, procurement of CNC machines, tools and equipment for a locksmith and carpentry workshop..

Obzirom na to da je njemačko Ministarstvo vanjskih poslova, preko Pakta za Stabilnost za jugoistočnu Evropu, odobrilo € 44.600,00 za potrebe finansiranja ove komponente projekta u Crnoj Gori za finansijsku godinu 2023 i 2024., Uprava za izvršenje krivičnih sankcija će obezbijediti ukupno € 44.600,00 za 2023 i 2024. godinu. Help će dodatno donacijom „Crkve svetaca poslednjih dana,, obezbijediti 25000,00eura. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija će izvršiti uplatu sredstava na žiro račun Help-a broj 540-4857-27.

Ovim su Uprava za izvršenje krivičnih sankcija i Help saglasili sljedeće obaveze:

OBAVEZE STRANA:

1. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija

1.1. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija se slaže i podržava sprovođenje svih aktivnosti projekta.

1.2. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija se slaže da podrži projekat finansiranjem 44.600,00 eura njegove vrijednosti direktnih troškova u 2023 i 2024 godini (obezbjeđivanje štedne rasvjete za unutrašnje prostorije - led paneli; kao i za vanjsku rasvjetu - reflektori, licencirane i stručne obuke zatvorenika). Doprinos Uprave za izvršenje krivičnih sankcija u iznosu 22.300,00 eura će biti omogućen u 2023. godini, i isto toliko-odnosno 22.300,00eura u 2024. godini.

1.3. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija pruža sve potrebne informacije i podršku i saraduje sa Help-om na sprovođenju projekta.

1.4. UIKS se slaže sa ostvarivanjem specifičnih stručnih obuka i edukacijom zatvorenika radi dobijanja sertifikovanih znanja i vještina - time stvara mogućnosti odgovarajućeg radnog angažovanja zatvorenika prilikom izvršenja kazne i uspješne reintegracije u društvo nakon izdržavanja kazne.

1.5. UIKS saraduje sa Helpom na relevantnim aktivnostima koje doprinose

Given that the German Ministry of Foreign Affairs through the Stability Pact for Southeast Europe has approved € 44,600.00 for the financing of this component of the project in Montenegro, for the financial year 2023 and 2024, the Directorate for the Execution of Criminal Sanctions will provide a total of € 44,600. .00 for 2023 and 2024. Help will additionally provide 25,000.00 euros with a donation from the Church of the Latter-day Saints. The Administration for the Execution of Criminal Sanctions will make a payment of funds to Help's bank account number 540-4857-27.

The following obligations are hereby agreed by Institute for the *Execution of Criminal Sanctions* and Help:

OBLIGATIONS OF THE PARTIES:

1. Institute for the Execution of Criminal Sanctions

1.1. The Institute for the Execution of Criminal Sanctions agrees and supports the implementation of all project activities.

1.2. The Institute for the Execution of Criminal Sanctions agrees to support the project by financing 44,600.00 euros of its value of direct costs in 2023 and 2024 (energy-saving lighting for interior rooms - led panels; as well as for outdoor lighting - reflectors, licensed and professional training of prisoners). The contribution of the Administration for the Execution of Criminal Sanctions in the amount of 22,300.00 euros will be made possible in 2023, and the same amount - 22,300.00 euros in 2024.

1.3. The Institute for the Execution of Criminal Sanctions provides all the necessary information and support and cooperates with Help to implement the project.

1.4. UIKS agrees with the implementation of specific professional training and education of prisoners in order to obtain certified knowledge and skills - thereby creating opportunities for appropriate work engagement of prisoners during the execution of the sentence and successful reintegration into society after serving the sentence.

1.5. UIKS cooperates with Help on relevant activities that contribute to better resocialization

boljoj resocijalizaciji zatvorenika i poboljšanju programa tretmana.

1.7. UIKS prenosi Help - u kontribuciju (u daljem tekstu Doprinos) od 22.300,00 eura do kraja **decembra 2023.** godine, kao i 22.300,00 eura najkasnije **do kraja maja 2024. godine,** kao ukupno učešće u realizaciji projekta.

2. Help-Hilfe zur Selbsthilfe

2.1 Help će preuzeti odgovornost za implementaciju projekta finansiranog od strane njemačkog Ministarstva vanjskih poslova.

2.2. Help će implementirati projekat u skladu sa važećim propisima u Crnoj Gori i u skladu sa pravilima propisanim od strane njemačkog Ministarstva vanjskih poslova.

2.3. Help će pripremiti svu potrebnu dokumentaciju za oslobađanje plaćanja PDV-a i predati je nadležnom ministarstvu radi izdavanja poreske potvrde.

2.4. Help će započeti sa operacijom u skladu sa odobrenjem projektnog zahtjeva od strane Ministarstva vanjskih poslova Njemačke.

2.5. Help se obavezuje da sprovede procedure nabavke i isporuči opremu (led paneli i reflektori), kao i licencirane stručne obuke zatvorenika.

2.6. Help će organizovati stručnu obuku zatvorenika; obuku će obezbediti licencirani provajder obuke.

2.8. Help će dodatno obezbijediti sredstva od strane donatora „Crkve svetaca poslednjih dana,, za nabavku CNC mašine, alata i opreme za osnaživanje stolarske i mašinbravarske radionice u iznosu do 25000,00 eura.

2.7. Help će sve radove i opremu, nabavljene po ovom ugovoru, predati UIKS-u. Nakon predaje, sva pitanja vezana za ove radove i opremu, uključujući i ona u vezi sa garancijama, održavanjem i neophodnim

of prisoners and improvement of treatment programs.

1.7. UIKS transfers to Help a contribution (hereinafter referred to as Contribution) of 22,300.00 euros by the end **of December 2023,** as well as 22,300.00 euros by the end **of May 2024** at the latest, as a total participation in the implementation of the project.

2. Help – Hilfe zur Selbsthilfe

2.1. Help will assume the responsibility for the implementation of the project funded by the Foreign Ministry of Germany.

2.2. Help will implement the operation according to the current rules and regulations in Montenegro and the rules and regulations established by the Foreign Ministry of Germany.

2.3. Help will prepare all the necessary documentation for VAT exemption for the project and submit it to the Ministry in charge for issuing of tax exemption certificate.

2.4. Help starts the operation in accordance with the project request approved by the Foreign Ministry of Germany.

2.5. Help undertakes to implement procurement procedures and deliver equipment (led panels and reflectors), as well as licensed professional training for prisoners.

2.6. Help will organize professional training for prisoners, training will be provided by a licensed training provider.

2.8. Help will additionally provide funds from the donor "Church of Latter-day Saints" for the purchase of CNC machines, tools and equipment to strengthen the carpentry and locksmith workshop in the amount of up to 25,000.00 euros.

2.7. Help will hand over all works and equipment procured under this contract to UIKS. Upon handover, all issues related to these works and equipment, including those related to

popravljanje, će se direktno rješavati od strane UIKS-a.

warranties, maintenance and necessary repairs, will be resolved directly by UIKS.

3. Kontrola i izvještavanje

3.1. Help će pripremiti periodične izvještaje na zahtjev njemačkog Ministarstva inostranih poslova koje finansira projekat. Partneri su saglasni da finansijer vrši monitoring i ocjenjuje tok radova u svako doba. Partneri priznaju izvore finansiranja za gore pomenuti projekat, javno i kada god za to postoje mogućnosti.

3.2. Memorandum o saradnji stupa na snagu danom potpisivanja i podliježe odobrenju sredstava od strane njemačkog Ministarstva vanjskih poslova. Memorandum o saradnji se zaključuje do izvršenja preuzetih obaveza od strane svih strana koje predviđa memorandum o saradnji a zaključno sa 31.12.2024.godine.

4. Čuvanje poslovne tajne

4.1. Sve strane su saglasne o poverljivosti svih podataka korišćenih u okviru saradnje. Sva dokumentacija i informacije su isključivo namenjeni internoj upotrebi i ne mogu se koristiti u druge svrhe bez pisane saglasnosti od strane Help-a i UIKS-a.

5. Prelazne i završne odredbe

5.1. Uslovi ovog Memoranduma mogu biti modifikovani međusobnim sporazumom partnera isključivo u pismenoj formi. Nema usmenih uslova i dogovora. Bilo kakva pitanja ili neslaganja između strana će biti riješena međusobnim sporazumom strana. Ukoliko se ovakav način dogovaranja pokaže nemogućim, onda će rješenje spora biti predmet nadležnog suda u Podgorici.

5.2. Help zadržava pravo otkazivanja ovog Memoranduma u slučaju da druga strana potpisnica ne ispuni svoje obaveze preuzete Memorandumom.

3. Monitoring and reporting

3.1. Help will prepare interim report(s) required for the German Foreign Ministry that is financing the project. The partners acknowledge the right of the funding bodies to monitor and evaluate the progress of works at any time. The partners acknowledge the sources of funding for the project referred to above, publicly and whenever opportunities arise.

3.2. The Memorandum of Understanding enters into force on the day of signing by all the parties and is subject to the approval of funds from the Ministry of Foreign Affairs of Germany. The Memorandum of Understanding comes to an end when all the contractual obligations of the parties foreseen by the Memorandum of Understanding are completed, concluded on 31.12.2024.

4. Clause on confidentiality

4.1. The parties' signatory to this Memorandum of Understanding agree on the confidentiality of all data used within the frame of the cooperation. All documents and information shall remain for internal use only and cannot be used for other purposes without written approval from Help and the UIKS.

5. General terms and conditions

5.1. The terms and provisions of this Memorandum of Understanding may be modified by mutual agreement between the partners only in written form. There are no verbal conditions and agreements. Any questions and disputes between the parties arising out of this Memorandum of Understanding shall be settled by mutual agreement of the parties. Should this mode of agreement prove impossible the resolution shall be subject to the jurisdiction of the court in Podgorica.

5.2. Help reserves the right for cancellation of this Memorandum in case one of the other parties does not fulfill its obligations accepted through this Memorandum.

5.3. Ovaj Memorandum je pripremljen i potpisan i na svakoj strani ovjeren inicijalima u četiri primjeraka. Svaki od potpisnika će zadržati po dvije originalne verzije. Verzija memoranduma na Crnogorskom jeziku će biti korišćena za rješavanje bilo kakvog spora.

5.3. This Memorandum has been prepared and signed and each page initialed in 4 copies. Each signatory will retain two originals. The version of the Memorandum of Understanding in Montenegrin language will be used for the purpose of settling any disputes.

*U ime Uprave za izvršenje krivičnih sankcija/
On behalf of the Institute for the Execution of
Criminal Sanctions:*

Rade Vojvodić
v.d.direktora / Acting Director

U ime Help-a/On behalf of Help:

Dijana Anđelić, Country Director
Country Director

Datum / date: .....2023.
Mjesto / place: Podgorica